

E-bilten br. 4 projekta TRACE

Studeni 2014.

- 1. Projekt TRACE se primiče kraju**
- 2. Završna konferencija u Piraeusu**
- 3. Završni sastanak i konferencija projekta u Tirani**
- 4. Studijski posjet Grčkoj**
- 5. Glavni ishodi projekta**

Jointly for our common future

PROJEKT TRACE SE PRIMIČE KRAJU

Projekt TRACE je službeno pokrenut u studenom 2012. i očekivalo se da će trajati do kraja listopada 2014. Zbog administrativnih kašnjenja na početku projekta te u svrhu postizanja maksimalnog utjecaja projekta omogućavanjem bolje diseminacije rezultata projekta, predložili smo Zajedničkom tehničkom sekretarijatu programa Jugoistočna Europa i dobili odobrenje za dvomjesečno produljenje. Stoga će projekt koji okuplja 13 partnera u 9 europskih država završiti krajem 2014.

ZAVRŠNA KONFERENCIJA U PIRAEUSU I ZAVRŠNI SASTANAK PROJEKTA U TIRANI

Završna konferencija

Odjel za planiranje i razvoj Gradske općine Piraeus je uspješno organizirao Završnu konferenciju projekta “Transnacionalna suradnja za unaprijeđenje energetske svojstava i učinkovitosti zgrada” (TRACE). Završna konferencija je održana 25. rujna 2014. u prostorijama Gospodarske i industrijske komore u Piraeusu.

Uvodno izlaganje je održao g. Alexandros Argoudelis, Dogradonačelnik Tehničkih službi i infrastrukturnih mreža Gradske općine Piraeus. Ugledni govornici iz 9 zemalja su na konferenciji predstavljali partnere projekta. Teme o kojima se raspravljalo uključivale su između ostalog:

- Ulogu teritorijalnih uprava u Jugoistočnoj Europi u energetske svojstvima zgrada .
- Instrumente politike koji potiču ulaganje u energetske učinkovitost zgrada .
- Teritorijalne strategije i politike za ostvarivanju dugoročnih ciljeva energetske učinkovitosti zgrada.
- Zbirku dobrih praksi o upotrebi i utjecaju certifikata o energetske svojstvima zgrada.
- itd.

Tijekom konferencije je naglašena uloga projekta TRACE u promicanju međunarodne suradnje među istraživačkim centrima i javnim upravama kao i važnost njegovog rezultata na unaprijeđenje energetske učinkovitosti zgrada.

ZAVRŠNI SASTANAK PROJEKTA

Završni sastanak projekta je održan 6. studenog 2014. u Tirani, u organizaciji albanskog partnera projekta – EEC (Albanija - EU Centar za energetske učinkovitost). Sastanak je omogućio glavni partner – Gradska općina Piraeus. Glavna svrha sastanka bila je ocijeniti dosada učinjeno te pratiti pravovremenu provedbu preostalih aktivnosti do završetka projekta u prosincu 2014.

“U okviru projekta TRACE razvijeno je transnacionalno partnerstvo koje olakšava razmjenu iskustava, znanja i dobrih praksi među njegovim članovima te provodi zajedničke akcije u području energetske učinkovitosti zgrada.”

STUDIJSKE POSJETE GRČKOJ

Studijske posjete Grčkoj su organizirane u okviru sudjelovanja na Završnoj konferenciji. Održane su 24. i 26. rujna u organizaciji grčkog partnera CRES-a (Centar za obnovljive izvore energije). Partneri su prvog dana posjetili grad Loutraki, a drugog dana Lavreotiki i Pikermi.

Loutraki, 24. rujna 2014.

Grad Loutraki, dio nove općine Loutraki - Perachora - Agioi Theodoroi, je smješten 80 km jugozapadno od Atene u Korintskom zaljevu.

Nakon jednosatne vožnje autobusom, stigli smo u grad Loutraki. Na početku smo sudjelovali u radionici u Gradskoj vijećnici u Loutrakiu, uz prezentaciju dobrih praksi gotovo nula energetske zgrade i integriranog energetske dizajna u općinama. Također nam je predstavljen projekt AIDA koji ima vrlo sličnu temu kao i projekt TRACE.

Prije šetnje budućom zgradom knjižnice grada Loutraki, predstavljen nam je dizajn te energetske sustavi integrirani u zgradu. Unatoč činjenici da je rekonstrukcija trajala pet godina, to je najbolja studija slučaja integracije obnovljivih izvora energije i unaprijeđenja energetske učinkovitosti zgrade. Zgrada koristi najviše solarne energije i osim velikih prozora, također ima solarni zid koji omogućuje korištenje solarne energije i u zimskom razdoblju. Zgrada je integrirana u lokalni okoliš i nisu bile

potrebne gotovo nikakve intervencije u okolišu u svrhu njezine rekonstrukcije.

Nakon studijske posjete vrlo zanimljivoj zgradi buduće gradske knjižnice, nastavili smo posjetom obližnjim toplicama. Toplice su poznate po ljekovitom učinku termalne izvorske vode, osobito na kožne bolesti. Predstavnik toplica nas je poveo u obilazak kroz kompleks i objasnio nam geotermalni sustav grijanja zbog kojeg je pala potrošnja ulja za loženje za potrebe grijanja bazena.

“Zgrada koristi najviše solarne energije i osim velikih prozora ima i solarni zid, koji omogućuje korištenje solarne energije i u zimskom razdoblju.”

Lavreotiki and Pikermi, 26. rujna 2014.

Prvi dio drugog dana studijske posjete proveli smo u gradu Lavreotiki, gdje se nalazi Park energetske osvještenosti – PENA. Grad Lavreotiki je smješten 45 km južno od grada Pikermi, gdje smo proveli drugi dio drugog dana studijske posjete, u prostorijama grčkog partnera CRES-a, 20 km sjeveroistočno od Atene.

U prvom dijelu drugog dana studijske posjete autobusom smo posjetili grad Lavreotiki gdje se nalazi Park energetske osvještenosti . Park je vrlo zanimljiv zbog nekoliko sveobuhvatnih demonstracijskih projekata o korištenju obnovljivih izvora energije:

- Jedinica na biomasu za grijanje zraka i vode .
- Toplinska pumpa koja koristi tlo kao obnovljivi izvor energije (GSHP) za grijanje i hlađenje prostora .
- Autonomna jedinica za vodik koju pokreće vjetroturbina .
- Fotonaponski sustav za praćenje s dvojnomo osovino .
- Mala hidroelektrična jedinica .
- Fotonaponska jedinica za pumpanje.
- Sustav hlađenja s isparavanjem i sušenjem koji pokreće solarna energija.
- Autonomna hibridna (fotonaponska, vjetar) za obrnutu osmozu za desalinizaciju morske vode.

Drugi dan studijskog posjeta je bio usredotočen na prezentaciju prostorija grčkog partnera CRES-a. Njihova takozvana “bioklimatska” i niskoenergetska poslovna zgrada je zanimljiva zbog nekoliko inovativnih rješenja za poboljšanje energetske učinkovitosti zgrade (toplinska pumpa, sustav zasjenjivanja, solarni zidovi itd.) Osim toga, zgrada ima vrlo sofisticirani Središnji kontrolni sustav za praćenje i neovisnu prilagodbu životnih uvjeta u odnosu na vanjske klimatske uvjete.

Njihova takozvana “bioklimatska” i niskoenergetska poslovna zgrada je zanimljiva zbog nekoliko inovativnih rješenja za poboljšanje energetske učinkovitosti zgrade (toplinska pumpa, sustav zasjenjivanja, solarni zidovi itd.)

GLAVNI ISHODI PROJEKTA

Projektom TRACE se nastoji dati potpora lokalnim i regionalnim upravama u Jugoistočnoj Europi kako bi se razvijale, podupirale i unaprjeđivale politike i mehanizmi za poboljšanje energetske učinkovitosti zgrada. To je postignuto razvojem transnacionalnog partnerstva koje je omogućilo razmjenu isustava, znanja i dobrih praksi među svojim članovima te provedbu zajedničkih akcija s tim u vezi od strateškog značenja. U okviru projekta je organizarno mnogo različitih događanja, izvješća, priručnika, seminara, radionica itd., koji su doprinijeli uspjehu projekta TRACE.

Dolje navedeni komunikacijski i diseminacijski materijali, izvješća o projektu, organizirana događanja i ostale projektne aktivnosti doprinijeli su uspjehu i vidljivosti projekta:

Studijski posjeti

U okviru projekta su organizirana tri studijska posjeta s temama o energetske učinkovitosti zgrada i korištenju obnovljivih izvora energije :

- Studijski posjet Gabrovu, Bugarska
- Studijski posjet Amstettenu, Austrija.
- Studijski posjeti Loutraki, Pikermi i Lavreotiki, Grčka.

Radionice, konferencije, seminari, strukture ...

Organizirano je nekoliko događanja kako bi se olakšala razmjena znanja i iskustava među partnerima u području energetske učinkovitosti zgrada. Na događanja su pozvani i svi ostali dionici (stručnjaci, opća javnost, lokalne vlasti itd.) kako bi se omogućila razmjena znanja i iskustva među različitim skupinama ljudi.

- Transnacionalne tematske radionice.
- Transnacionalni seminari i usavršavanja temeljena na igri za kampanje informiranja i komunikacije.
- Transnacionalne konferencije .
- Dani informiranja javnosti u svim partnerskim zemljama .
- Forumi o ulaganju u energetske sektor za poboljšanje energetske učinkovitosti zgrada.

Izvješća, studije

Partneri projekta su proveli nekoliko studija i izradili izvješća o temama vezanim uz energetske učinkovitost zgrada. Sva izvješća su dostupna na internetskoj stranici projekta.

- Izvješće o trenutnoj ulozi teritorijalnih uprava u Jugoistočnoj Europi u energetske svojstvima zgrada.
- Izvješće o stajalištima i mišljenjima teritorijalnih uprava u Jugoistočnoj Europi o označavanju energetske svojstava zgrada.
- Izvješće o programima suradnje među nacionalnim, regionalnim i lokalnim javnim upravama u provedbi Direktive o energetske svojstvima zgrada.
- Komparativna studija stajališta i mišljenja inspektora za energetske učinkovitost zgrada.
- Izvješće o studijama slučaja o korištenju ICT sustava u poboljšanju energetske učinkovitosti zgrada.

www.see-trace.eu

- Izvješće o trenutnim programima/mogućnostima financiranja za poboljšanje energetske učinkovitosti zgrada.
- Izvješće o dobrim praksama pravila i propisa koji stimuliraju ulaganja u energetske učinkovitost zgrada.
- Izvješće o ekonomskim aspektima koji utječu na energetske učinkovitost zgrada na lokalnoj/regionalnoj razini.
- Izvješće o teritorijalnim strategijama i politikama za ostvarivanje dugoročnih ciljeva energetske učinkovitosti zgrada.
- Izvješće o inventaru ekonomskog okvira za ulaganja u energetske učinkovitost.
- Izvješće o preporukama politike za teritorijalne javne uprave u Jugoistočnoj Europi u području energetske učinkovitosti zgrada.

Komunikacijski i diseminacijski materijal

Komunikacijski i diseminacijski materijal je izrađen kako bi omogućio vidljivost projekta i obavijestio opću javnost i stručnjake o projektnim aktivnostima. Izrađeni su sljedeći promotivni materijali :

- LOGO projekta koji je nužan za vidljivost projekta.
- Internetska stranica projekta. Internetska stranica je u današnje vrijeme jedan od najvažnijih komunikacijskih kanala zbog njezine dostupnosti kao primarnog izvora informacija. Sve informacije o projektu, pozivnice na događanja, izvješća itd. su objavljeni na internetskoj stranici projekta.
- Objavljena su 4 e-biltena projekta te prevedena na jezike partnera.
- Preko 40 priopćenja za tisak je objavljeno na internetskoj stranici TRACE projekta ili drugim internetskim stranicama odgovarajućeg sadržaja.
- Izrađeni su brošura i poster projekta s osnovnim informacijama o projektu te prevedeni na sve nacionalne jezike projekta. Brošura je podijeljena na svim relevantnim događanjima s temama o energetske učinkovitosti zgrada.

Strateški dokumenti

Krajnji ishodi projekta TRACE su Teritorijalni operativni planovi u kojima su razrađeni načini na koje će partneri integrirati znanja i pouke stečene za vrijeme trajanja projekta u teritorijalne ili nacionalne politike.

Strategic structure – Capitalization

Most importantly, five EIF (Energy Investment Forums) were created in 5 local authorities (Piraeus, Sofia, Mantova, Perugia and Zagreb) which will be staffed and will collaborate with ESCO's (Energy Service Companies) and other investment "players" in their respective territories to prepare "project dossier" or "project ideas".

The project is co-financed by the EU through SEE Transnational Cooperation Programme.